

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2015

Voor uw informatie doe ik u toekomen de derde Verzamelbrief van 2015 die aan de Colleges van B&W van de Nederlandse gemeenten is gezonden.

Deze Verzamelbrief wordt tevens aangeboden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

De brief bevat informatie over de volgende onderwerpen:

1. Toelichting over wijzigingen Verzamelwet SZW 2016 beschikbaar
2. Uitwerken afspraken om Participatiewet en banenafpraak te vereenvoudigen
3. Ondersteuning aan jonggehandicapten die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben
4. Vergoeding van werkgeverslasten bij loonkostensubsidie blijft gelijk
5. Vaststelling macronorm baten kapitaalverstrekking Bbz voor het jaar 2016
6. Kwaliteit gemeentelijke statistieken
7. De eerste subsidieronde kennisprogramma Vakkundig aan het werk is opengesteld
8. Bescherming derdepijlerpensioen (lijfrente) voor vermogenstoets in de bijstand
9. Uitstel invoering van de kostendelersnorm in de kwijscheldingsregeling
10. Inzet ESF voor vluchtelingen met een (tijdelijke) verblijfsvergunning
11. Wetsvoorstel harmonisatie instrumenten Participatiewet per 1 januari 2016 van kracht
12. Toepassen fraudewet
13. Beveiliging Suwinet
  - Toelichting op escalatieprotocol Suwinet
  - Gebruik van Suwinet voor subsidies Europees Sociaal Fonds (ESF)
14. Doorontwikkeling verdeelmodel 2017
15. Onderzoek kindpakket
16. Onderzoeken ter ondersteuning van gemeentelijke schuldhulpverlening
17. Het Geldloket in Amersfoort

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma

1. Toelichting over wijzigingen Verzamelwet SZW 2016 beschikbaar
2. Uitwerken afspraken om Participatiewet en banenafpraak te vereenvoudigen
3. Ondersteuning aan jonggehandicapten die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben
4. Vergoeding van werkgeverslasten bij loonkostensubsidie blijft gelijk
5. Vaststelling macronorm baten kapitaalverstrekking Bbz voor het jaar 2016
6. Kwaliteit gemeentelijke statistieken
7. De eerste subsidieronde kennisprogramma Vakkundig aan het werk is opengesteld
8. Bescherming derdepijlerpensioen (lijfrente) voor vermogenstoets in de bijstand
9. Uitstel invoering van de kostendelersnorm in de kwijtscheldingsregeling
10. Inzet ESF voor vluchtelingen met een (tijdelijke) verblijfsvergunning
11. Wetsvoorstel harmonisatie instrumenten Participatiewet per 1 januari 2016 van kracht
12. Toepassen fraudewet
13. Beveiliging Suwinet
  - Toelichting op escalatieprotocol Suwinet
  - Gebruik van Suwinet voor subsidies Europees Sociaal Fonds (ESF)
14. Doorontwikkeling verdeelmodel 2017
15. Onderzoek kindpakket
16. Onderzoeken ter ondersteuning van gemeentelijke schuldhulpverlening
17. Het Geldloket in Amersfoort

1. Toelichting over wijzigingen Verzamelwet SZW 2016 beschikbaar

De Eerste Kamer heeft op 24 november jl. ingestemd met de Verzamelwet SZW 2016.

De Verzamelwet 2016 wijzigt een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van SZW, waaronder de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ. De Verzamelwet bevat geen grote beleidsmatige wijzigingen, maar vooral technische wijzigingen. Ook dienen enkele wijzigingen ter verduidelijking en nadere invulling van eerder gemaakte beleidskeuzes en het herstellen van omissies.

Een toelichting over de wijzigingen in de Participatiewet, IOAW en IOAZ vindt u hier. Dit document biedt een hulpmiddel bij de implementatie en heeft een praktische insteek. Per wijziging wordt besproken wat de wijziging inhoudt en, als dat van toepassing is, welke gevolgen deze wijziging heeft voor beleid en uitvoering.

2. Uitwerken afspraken om Participatiewet en banenafpraak te vereenvoudigen

Op 27 november jl. heb ik de Tweede Kamer geïnformeerd over een aantal bestuurlijke afspraken die de uitvoering van de Participatiewet en de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten (Wet banenafpraak) vereenvoudigen. Deze afspraken zijn 25 november jl. gemaakt met de besturen van Stichting van de Arbeid, VNG en UWV. De brief aan de Tweede Kamer vindt u hier.

De wet- en regelgeving moet worden aangepast voor deze vereenvoudigingen. Daarom kunnen de afspraken uit de brief nog niet direct ingaan. Aanpassingen van wet- en regelgeving is in ieder geval nodig voor de volgende maatregelen uit de brief:

- leerlingen van het VSO-onderwijs kunnen zonder een beoordeling door het UWV worden opgenomen in het doelgroepregister banenafpraak;
- er komt een forfaitaire loonkostensubsidie van 50% van het WML in het eerste half jaar van het dienstverband;
- er komen flexibele termijnen voor de loonwaardemeting;
- het wordt mogelijk dat gemeenten ook loonkostensubsidie beschikbaar stellen voor schoolverlaters VSO/PrO, die al werken bij een werkgever en tot de doelgroep banenafpraak behoren.

De eerste maatregel inzake (ex-)leerlingen van het VSO zal het snelst uitgevoerd kunnen worden. Hiervoor is momenteel een AMvB in voorbereiding, die na de verwerking van het advies van de Raad van State, naar verwachting in het voorjaar 2016 in werking kan treden. Het Ministerie van SZW en het UWV zijn – nu de AMvB binnenkort gereed is – met elkaar in gesprek wanneer het UWV deze nieuwe werkwijze kan invoeren.

Voor de andere maatregelen is wetswijziging vereist. Gelet op de duur van een wetgevingstraject zal deze wetswijziging niet eerder dan de eerste helft 2017 kunnen ingaan. Het ministerie beoordeelt of het voor gemeenten en het UWV mogelijk en toegestaan is om te anticiperen op de voorgenomen wetswijzigingen. Het ministerie laat dit uiterlijk het aankomend voorjaar weten.

3. Ondersteuning aan jonggehandicapten die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben

Met de Participatiewet zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor het ondersteunen van jonggehandicapten met arbeidsvermogen. Ik vraag de gemeenten bijzondere aandacht voor de ondersteuning aan jongeren die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben.

De verantwoordelijkheid voor jongeren die arbeidsvermogen hebben is bij de gemeenten neergelegd. Dit geldt ook voor jongeren, die om wat voor reden ook, tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben¹. Deze jongeren zijn nog niet direct bemiddelbaar naar werk, bijvoorbeeld omdat zij nog in therapie zijn, waardoor (begeleiding naar) werk nog niet mogelijk is. Het is van belang dat via maatwerk gewerkt wordt aan de verdere ontwikkeling van hun arbeidsvermogen. Met de Participatiewet en de WMO instrumenten hebben gemeenten middelen in handen gekregen om hen met een integrale benadering te ondersteunen in het verder ontwikkelen van het arbeidsvermogen. Zie hiervoor ook mijn brief aan de Kamer van 27 november over de eerste ervaringsonderzoeken Participatiewet. Deze vindt u hier.

Met UWV en VNG wordt besproken hoe de jonggehandicapten die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben in beeld kunnen worden gebracht en kunnen worden gemonitord. Bij de vervolgmetingen in het kader van de monitoring en evaluatie van de Participatiewet zal dit een aandachtspunt zijn.

4. Vergoeding van werkgeverslasten bij loonkostensubsidie blijft gelijk

Bij de toepassing van loonkostensubsidie op grond van artikel 10d van de Participatiewet ontvangt de werkgever ook een vergoeding van werkgeverslasten. Deze wordt uitgedrukt in een percentage van de loonkosten

¹ Vanaf de inwerkingtreding van de Participatiewet is de Wajong alleen nog toegankelijk voor jonggehandicapten die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben.

waarover de loonkostensubsidie wordt verstrekt. Dit percentage is een gemiddelde van de werkgeverslasten in de verschillende bedrijfstakken. Deze vergoeding is per 1 januari 2015 vastgesteld op 23% (ministeriële regeling van 5 december 2014, Stcrt. 35743). Op basis van de definitieve vaststelling van de werkgeverspremies over 2016 kan worden geconcludeerd dat de vergoeding van werkgeverslasten per 1 januari 2016 niet wijzigt. De vergoeding werkgeverslasten blijft per 1 januari 2016 dus 23%. De publicatie vindt u hier.

5. Vaststelling macronorm baten kapitaalverstrekking Bbz voor het jaar 2016

Om voor gemeenten een stimulans te creëren om beter kredietbeheer te voeren en selectiviteit bij het verstrekken van leningen te stimuleren, zijn met ingang van het jaar 2013 de baten bijstand bedrijfskapitaal genormeerd op basis van een landelijk gemiddelde (Stct. 2012 nr. 21795, 25 oktober 2012). Dit landelijke gemiddelde, de macronorm, is vastgesteld aan de hand van de som van de baten in verband met de bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal van alle gemeenten over vijf jaren, gedeeld door de som van de lasten in verband met verleende bijstand ter voorziening in de behoefte van bedrijfskapitaal van alle gemeenten over dezelfde vijf jaar. Op verzoek van de VNG is de macronorm voor drie jaren vastgelegd, hetgeen ertoe heeft geleid dat de macronorm voor de jaren 2013, 2014 en 2015 is vastgesteld op 54,9%.

Uit de gemeentelijke verantwoordingen over de jaren 2012 tot en met 2014 blijkt dat gemeenten relatief meer geld terugvorderen uit de verstrekte leningen. Van iedere verstrekte euro kwam vroeger gemiddeld 54,9 cent terug (baten over de jaren 2007 t/m 2011, als aandeel van de lasten over de jaren 2007 t/m 2011). Inmiddels komt van iedere verstrekte euro 71,6 cent terug (baten over de jaren 2010 t/m 2014 als aandeel van de lasten over de jaren 2010 t/m 2014).

Door toepassing van de in de regeling opgenomen systematiek zou de macronorm voor het jaar 2016 moeten worden vastgesteld op 71,6%. De VNG heeft aandacht gevraagd voor de gevolgen van deze relatief sterke verhoging van het normpercentage voor de kredietverstrekking bedrijfskapitaal Bbz. Met de VNG heb ik afgesproken dat er in 2016 nader onderzoek zal worden gedaan naar het effect van de ingevoerde normbaten en de verschillen tussen gemeenten, zodat de lasten en baten kwalitatief en kwantitatief kunnen worden geduid. Omdat ik begrip heb voor de aandachtspunten van de VNG heb ik in afwachting van de onderzoeksresultaten besloten de macronorm voor het jaar 2016 in het midden vast te stellen, op 63,3% (het gemiddelde van 54,9% en 71,6%). De regeling is gepubliceerd in de Staatscourant van 18 december 2015.

6. Kwaliteit gemeentelijke statistieken

Gemeenten zijn op grond van de Participatiewet verplicht beleidsinformatie te leveren, waaronder de Statistiek Re-integratie Gemeenten (SRG) en de Wsw-statistiek. Deze statistieken gebruikt het rijk om de Tweede Kamer te informeren over de landelijk gedane inspanningen en het daarmee behaalde resultaat. Het belang van een kwalitatief goede statistiek is daarbij groot. In toenemende mate worden de statistieken echter ook gebruikt voor bijvoorbeeld de verdeling van middelen, waarmee het belang van een kwalitatief goede statistiek alleen maar groter wordt.

Ik vraag in verband daarmee uw aandacht voor de Wsw-statistiek. Vanaf 2015 wordt deze statistiek ook gebruikt voor de verdeling van middelen

(Wsw) en de uitvoering van de Wet banenafspraken en quotum arbeidsbeperkten. In het afgelopen jaar is gebleken dat de aangeleverde cijfers niet altijd in overeenstemming waren met de gemeentelijke praktijk. Dit geldt ook voor de Wet banenafspraken en quotum arbeidsbeperkten: onderdeel van de meting van de ontwikkeling van het aantal banen betreft het aantal gedetacheerden in de Wsw. Deze gegevens worden ontleend aan de Wsw-statistiek. In de afgelopen periode is gebleken dat ook hierbij niet alle cijfers even betrouwbaar waren. In beide gevallen betekent dit dat eventuele fouten in de statistiek kunnen leiden tot grote (financiële) consequenties -zowel voor gemeenten als het rijk- en bij de banenafspraken voor werkgevers. Vanwege het grote (financiële) belang adviseren VNG en Cedris om gemeenten mee te geven de opgave voor de statistiek extra te laten controleren door een accountant. Langs deze weg geef ik daaraan gevolg. Ik roep u op extra aandacht te geven aan de kwaliteit van de cijfers die u via de verschillende statistieken levert.

7. De eerste subsidieronde kennisprogramma Vakkundig aan het werk is opengesteld

Vanaf 1 december kunt u een subsidieaanvraag indienen bij het Kennisprogramma Vakkundig aan het werk. Het doel van het kennisprogramma is gemeenten te ondersteunen bij het plaatsen van zoveel mogelijk mensen in zo regulier mogelijk, betaald werk en het terugdringen van armoede en problematische schulden.

Bij veel gemeenten leeft de vraag wat werkt voor wie, wat niet en waarom? Het kennisprogramma Vakkundig aan het werk stimuleert onderzoek naar concrete antwoorden op deze vragen. Het programma richt zich op het ontwikkelen van kennis over wat een effectieve aanpak is op re-integratie, armoedebestrijding of schuldhulpverlening. De kennis uit de onderzoeksprojecten moet direct toepasbaar zijn in de praktijk.

Eerste subsidieronde

In deze eerste subsidieronde gaat het om kortlopend onderzoek (maximaal 6 maanden), dat actuele kennisvragen beantwoordt van gemeenten rond interventies op het gebied van werk en inkomen. Met deze oproep wil ZonMw ook de (lokale/regionale) samenwerking tussen beleid, praktijk en onderzoek op het gebied van werk en inkomen stimuleren.

De deadline voor indienen is 16 februari 2016, om 14.00 uur.

Wie mag aanvragen?

Eén of meerdere gemeente(n) en een kennisorganisatie zoals een universiteit, een hogeschool, een kennisinstelling of een onderzoeksbureau, kunnen samen een subsidieaanvraag indienen. Dit samenwerkingsverband moet aantoonbare expertise op het gebied van werk en inkomen hebben.

Meer over het kennisprogramma

Vakkundig aan het werk loopt van 2015 tot en met 2018 en heeft een budget van € 10 miljoen. Het programma financiert daarmee wetenschappelijk onderzoek op het terrein van werk en inkomen in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

ZonMw werkt nauw samen met de VNG, Divosa, het UWV en de ministeries van SZW en van VWS. Ook sluit het programma aan bij activiteiten van onder andere SBCM (het A&O-fonds sociale werkvoorziening), de

Beroepsvereniging voor Klantmanagers (BvK), de VNG, kennisinstituut Movisie en UWV.

Meer informatie over de subsidieoproep vindt u hier. Informatie over het programma vindt u hier.

Voor verdere vragen kunt u contact opnemen met Bel Fleur Boulogne (070-3495047) of Anouk Haverkamp (070-3495406).

8. Bescherming derdepijlerpensioen (lijfrente) voor vermogens- toets in de bijstand

In de Verzamelbrieven van 19 december 2014 en 13 november 2015 heb ik een beroep op u gedaan om met toepassing van het individualiseringsbeginsel te anticiperen op de wetwijziging met betrekking tot de bescherming van de pensioenopbouw in de derde pijler voor de vermogenstoets in de bijstand.

Inmiddels is het parlementaire wetgevingstraject afgerond en zal de Wet vrijlating lijfrenteopbouw en inkomsten uit arbeid en bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw² op 1 april 2016 in werking treden. Tevens is de ministeriële regeling³ vastgesteld voor enkele uitvoeringsaspecten.

Ik verzoek u tot de inwerkingtreding op genoemde wetgeving te blijven anticiperen. Dit anticiperen is mogelijk met toepassing van de artikelen 18, eerste lid, en artikel 34, eerste lid, van de Participatiewet, door invulling van het begrip «redelijkerwijs kunnen beschikken over een bepaald vermogensbestanddeel».

In incidentele gevallen kan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) hier ook mee te maken krijgen, indien er sprake van is dat een van de gehuwde Aio-gerechtigden de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt en over een eigen pensioenvermogen in de derde pijler beschikt. Voor de SVB geldt dan de toepassing van artikel 47 c, eerste lid, en artikel 34, eerste lid, van de Participatiewet.

In de «Wet vrijlating lijfrenteopbouw en inkomsten uit arbeid en bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw» is ook een aanpassing van de vrijlatingsduur van inkomsten uit arbeid opgenomen. Ook deze wijziging treedt in werking op 1 april 2016.

In de Verzamelbrief aan gemeenten van december 2014 heb ik u geïnformeerd over de mogelijkheden die er binnen de huidige regelgeving zijn om tijdelijk werk en deeltijdwerk vanuit de bijstand eenvoudiger en aantrekkelijker te maken. Ik wil hiervoor nogmaals uw aandacht vragen.

9. Uitstel invoering van de kostendelersnorm in de kwijtscheldingsregeling

In de Participatiewet is een nieuwe bijstandsnorm opgenomen voor kostendelers. Deze is effectief sinds 1 juli 2015. Hoewel het in de lijn der verwachtingen lag dat de kostendelersnorm ook voor de kwijtscheldingsregeling zou gaan gelden is besloten om de invoering hier tot nader order uit te stellen. Dit in afwachting van politieke besluitvorming.

Het Ministerie van Financiën vraagt aan de VNG, gemeenten en andere organisaties om -zo nodig- de berichtgeving op websites, in brochures en andere communicatie-uitingen hierop aan te passen of in te trekken.

Op dit moment is nog onduidelijk wanneer de invoering van de kostendelersnorm in de kwijtscheldingsregeling zal plaatsvinden. Het Ministerie van Financiën verwacht hierover begin volgend jaar meer te kunnen melden.

² Stb. 2015, 451 (internetlink)

³ Kamerstukken II 2015-16, 34 227, nr 13 (internetlink)

10. Inzet ESF voor vluchtelingen met een (tijdelijke) verblijfsvergunning

Op 27 november jl. heeft Minister Asscher een brief gestuurd aan de Tweede Kamer over de integratie en participatie van vergunninghouders. Deze brief gaat onder meer in op de inzet van gemeenten en ESF-gelden. Zodra vluchtelingen een (tijdelijke) verblijfsvergunning hebben (vergunninghouders) mogen zij werken in Nederland. Het kabinet vindt snelle integratie en een actieve participatie van vergunninghouders van groot belang. Vanaf 14 november 2015 kunnen vergunninghouders daarom participeren in gemeentelijke ESF-projecten. De Staatssecretaris van SZW heeft daartoe de Subsidieregeling ESF 2014–2020 aangepast (Staatscourant van 13 november 2015, nr. 40034). Informatie vindt u hier.

Aan de 35 arbeidsmarktregio's is begin 2014 een eerste tranche ESF-middelen ter beschikking gesteld (€ 114 miljoen). Op basis hiervan hebben de regio's allen een ESF-project lopen tot medio of eind 2016, dat is gericht op re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

In het voorjaar van 2016 start een nieuw aanvraagtijdvak. Door wijziging van de doelgroepbepaling in de Subsidieregeling ESF kan de groep vergunninghouders per direct deelnemen aan ESF-projecten. Indien de verlening van de aanvraag dat toestaat worden trajecten, uitgevoerd door vergunningshouders, ook voorafgaand aan het moment van de regelwijziging subsidiabel geacht. Per arbeidsmarktregio bepalen de gemeenten wie zij in een ESF-project opnemen. Zij kunnen daarbij samenwerken met maatschappelijke organisaties, zoals Vluchtelingenwerk. Nadere informatie vindt u hier.

11. Wetsvoorstel harmonisatie instrumenten Participatiewet per 1 januari 2016 van kracht

De Eerste Kamer heeft op 22 december het wetsvoorstel harmonisering instrumenten Participatiewet (Kamerstuknummer 34.194) aanvaard. Het wetsvoorstel treedt in werking ingaande 1 januari 2016. Over het wetsvoorstel bent u eerder geïnformeerd in de Verzamelbrieven van 2015.

De wet ondersteunt de banenafpraak om 125.000 extra banen te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking door een zo eenvoudig en eenduidig mogelijk basispakket van instrumenten mogelijk te maken voor werkgevers die deze extra banen beschikbaar stellen. De wet voorziet in de eerste plaats in een uniforme no-riskpolis via het UWV voor de gehele doelgroep van de banenafpraak en voor mensen in een dienstbetrekking beschut werk op grond van artikel 10b van de Participatiewet. De wet voorziet in de tweede plaats in een gelijke mobiliteitsbonus (premiëkorting) van € 2.000 per jaar (maximaal drie jaar) voor de gehele doelgroep banenafpraak. Dit bedrag is ook van toepassing voor mensen met een verklaring scholingsbelemmeringen van UWV, wanneer zij tevens tot de doelgroep banenafpraak behoren.

De wijzigingen gelden in beginsel voor vijf jaar, voor de periode 2016–2020. Na drie jaar vindt een evaluatie plaats en wordt gezien of er aanleiding is voor continuering van de uniforme no-riskpolis.

12. Toepassen fraudewet

Recent heb ik tijdens overleg met het LCSR (Landelijk Contact Sociaal Rechercheurs) het belang besproken dat misbruik van sociale voorzieningen wordt aangepakt. Om misverstanden te voorkomen breng ik nog eens onder uw aandacht wat wettelijk is vastgelegd.

Wettelijk is vastgelegd dat voor overtredingen van de inlichtingenplicht altijd een passende sanctie geboden is. Gemeenten zijn gehouden om ten alle tijden de fraudeomvang te onderzoeken. Het enkel beëindigen van de uitkering volstaat niet. Het onrechtmatig verkregen voordeel moet altijd worden teruggevorderd, ook als dit uit kosten-baten-overweging voor de individuele gemeente niet altijd voor de hand ligt. In de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude is het opsporings- en vervolgingsbeleid vastgelegd met betrekking tot fraude met uitkeringen. Daaruit volgt dat gemeenten in beginsel bij een benadelingsbedrag hoger dan € 50.000,- aangifte doen van een strafbaar feit. Het is ook daarom belangrijk dat gemeenten de omvang van de fraude vaststellen en de daarvoor in aanmerking komende overtredingen aandragen bij het Openbaar Ministerie. Voor zaken waarbij daarnaast ook andere strafbare feiten aan de orde zijn, of in geval van recidive of als fraude in georganiseerd verband plaatsvindt, is het mogelijk om bij lagere benadelingsbedragen aangifte te doen. Deze uitzonderingen zijn opgenomen in de Aanwijzing.

Met de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 24 november 2014 en de aangekondigde aanpassingen van wet- en regelgeving beschikken gemeenten over meer flexibiliteit dan voorheen om bij de sanctionering rekening te houden met de mate van verwijtbaarheid, de omstandigheden van de cliënt en de ernst van de overtreding.

13. Beveiliging Suwinet

Toelichting op escalatieprotocol Suwinet

De Inspectie SZW verricht op dit moment een onderzoek bij alle gemeenten naar de beveiliging van Suwinet door bij alle gemeenten. In de Verzamelbrief aan gemeenten van 13 november ben ik hier op ingegaan.⁴ Deze Verzamelbrief vindt u hier. Indien een gemeente naar het oordeel van de Inspectie niet voldoet aan alle hier genoemde zeven essentiële normen treedt het escalatieprotocol in werking. Deze gemeenten ontvangen een voornemen tot een aanwijzing.

Een aanvullende toelichting op de hersteltermijnen, alsook op de verklaring die het college van B&W over normnaleving moet afgeven zijn te vinden op de website van de VNG. Deze vindt u hier. Ik vraag met name uw aandacht voor de onderdelen «Lengte hersteltermijn» en «College verantwoordelijk».

Gebruik van Suwinet voor subsidies Europees Sociaal Fonds (ESF)

Gemeenten gebruiken Suwinet voor de uitvoering van re-integratietrajecten op grond van de Participatiewet, die worden medegefinancierd door het ESF via ESF-projecten. Over die medefinanciering wordt via ESF-einddeclaraties apart verantwoording afgelegd aan het Agentschap SZW en de Europese Commissie. Op dit moment zijn gemeenten volop bezig met het opstellen van deze verantwoording ten behoeve van de financiële afsluiting van het ESF-programma 2007–2013. Door gemeenten zijn er vragen gesteld over het gebruik van gegevens via SUWInet om aan te tonen dat deelnemers aan ESF-projecten behoren tot de doelgroep die voor ESF-subsidie in aanmerking komt. In de ESF-subsidieregeling zijn de colleges van B&W expliciet aangewezen als aanvragers van subsidie ten behoeve van «additionele toerusting van personen met een achterstand op of tot de arbeidsmarkt» en van «additionele scholing, opleiding en toerusting van jongeren op of tot de arbeidsmarkt». Deze aan gemeenten toebedeelde rol past volledig bij de wettelijke taak die gemeenten op grond van de Participatiewet hebben om personen te ondersteunen bij arbeidsinschakeling. Nu het bij ESF

⁴ Verzamelbrief gemeenten 2015-2, paragraaf 19.

bovendien gaat om een in een ministeriële regeling vastgelegde verplichting die zijn grondslag vindt in de Kaderwet SZW-subsidies en die tevens dient om te kunnen voldoen aan de verantwoordingsverplichting die is vastgelegd in de Europese ESF-verordening⁵, is er voldoende grondslag om gegevens te verkrijgen ten behoeve van de uitvoering en verantwoording van ESF. Aandachtspunt is wel dat het gebruik van het systeem Suwinet voor het ontsluiten van deze gegevens betekent dat meer gegevens zouden kunnen worden ingezien dan nodig is voor ESF. Met het oog op de gemeentelijke verantwoording in het nieuwe ESF-programma (programmaperiode 2014–2020) bezie ik daarom op welke wijze een nieuwe wijze van levering van de gegevens kan worden ontwikkeld. Tot die tijd hoeven gemeenten niet te vrezen dat gebruik van Suwinet voor ESF-doeleinden tot maatregelen mijnerzijds zal leiden.

14. Doorontwikkeling verdeelmodel 2017

Op 10 december heb ik bestuurlijke afspraken met de VNG gemaakt over de inrichting van het proces om te komen tot het verdeelmodel 2017 dat gebaseerd is op integrale data en, in samenhang daarmee, het structurele vangnet dat vanaf 2017 zal worden toegepast.

Het verdeelmodel 2017 zal in het komende half jaar worden uitgewerkt. Gemeenten en experts zullen intensief betrokken blijven bij dit traject, onder meer via de begeleidingscommissie en expertbijeenkomsten. Regelmatig zal op bestuurlijk niveau de voortgang worden besproken met de VNG en Divosa. Aan het eind van het traject zal een brede bijeenkomst voor alle gemeenten worden georganiseerd om uitleg te geven over de werking van het model 2017.

Daarnaast is een werkgroep met vertegenwoordigers van de VNG, Divosa, Rfv, Toetsingscommissie en SZW gezamenlijk bezig het structurele vangnet voor 2017 en verder uit te werken. Ook voor het vangnet is een begeleidingscommissie ingesteld waarin diverse gemeenten deelnemen. In mei 2016 zal het concept model bestuurlijk worden besproken.

Vervolgens zullen nog nadere analyses van de herverdeeleffecten worden uitgevoerd en zal ik de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) en de VNG vragen advies uit te brengen. Eind juni is een tussentijds evaluatiemoment gepland ter voorbereiding op de besluitvorming over het model 2017, de omvang van het historisch aandeel (voor 2017 vastgesteld op 25%) en de inrichting van het structurele vangnet. De adviezen van de Rfv en VNG alsook het voorstel van de vangnetwerkgroep zullen hiervoor als input dienen. Vervolgens zal ik hierover in samenhang een besluit nemen.

15. Onderzoek kindpakket

In de vorige verzamelbrief heb ik een onderzoek aangekondigd naar de ervaringen met (vormen van) het kindpakket. We vinden het immers van groot belang dat kinderen zich kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen in de samenleving, ook wanneer zij opgroeien in een huishouden met een laag inkomen of problematische schulden. De Kinderombudsman heeft in 2013 onderzoek gedaan naar kinderen in armoede en gemeenten aanbevolen om een kindpakket samen te stellen. Ik heb deze oproep van harte ondersteund. Het onderzoek, uitgevoerd door Bureau Bartels, is erop gericht om gemeenten en maatschappelijke organisaties te ondersteunen, te faciliteren en te stimuleren bij de verdere ontwikkeling van het kindgericht armoedebeleid en het kindpakket. Met het onderzoek heb ik tevens invulling gegeven aan de motie Yücel.

Dit onderzoek is inmiddels afgerond en biedt nuttige aanknopingspunten om het kindgericht armoedebeleid verder te ontwikkelen. Ik roep

⁵ artikel 15 Verordening (EG) nr. 1828/2006

gemeenten dan ook op om hiermee verder aan de slag te gaan. Het onderzoek vindt u hier. Via deze link kunt u ook de brief aan de Tweede Kamer vinden, waarin ik meer informatie geef over de aanleiding en uitkomsten van het onderzoek.

Deze brief is in afschrift ook aan de Eerste Kamer gezonden.

Uit het onderzoek blijkt dat de aandacht voor het kindpakket toeneemt. Dat vind ik verheugend. Het voorliggende onderzoek geeft gemeenten en maatschappelijke organisaties inzicht in de ervaringen met het kindpakket, in de succesfactoren en aandachtspunten. Het onderzoek bevat goede praktijkvoorbeelden. Deze kunnen gemeenten als inspiratiebron gebruiken om hun kindgericht armoedebeleid verder te ontwikkelen.

Als aandachtspunt komt onder meer naar voren de betrokkenheid van kinderen bij de vormgeving van kindpakketten. Dit is een belangrijke succesfactor, doch in de praktijk zijn kinderen hier slechts in 10% van de gemeenten bij betrokken. Er zijn voorbeelden beschreven waar dit wel gebeurt (waaronder de gemeenten Leeuwarden en Capelle aan den IJssel), bijvoorbeeld in de vorm van een jeugd(wijk)raad. Ik roep gemeenten op om hun voordeel te doen met de voorbeelden die in het onderzoek beschreven zijn waar jongeren betrokken zijn bij de vormgeving van het kindpakket.

Een ander aandachtspunt is het bereiken van de doelgroep (kinderen). De onderzoekers concluderen dat, ondanks inspanningen van een aanzienlijk deel van de gemeenten, een deel van de kinderen nog buiten beeld blijft. Om dit te verbeteren zoeken gemeenten in toenemende mate samenwerking met maatschappelijke partners en de sociale wijkteams. De praktijkvoorbeelden bij het onderzoek beschrijven methoden die hierbij helpend kunnen zijn, zoals huisbezoeken (gemeente Schouwen-Duiveland) en koffietafelgesprekken (gemeente Opsterland). Ik wijs gemeenten op het belang om te investeren in het bereiken van zo veel mogelijk kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen of problematische schulden. Een belangrijke factor bij het (verbeteren van het) bereik van kinderen is actieve samenwerking met maatschappelijke organisaties en fondsen zoals de stichting Leergeld, Jeugdportfonds en Jeugdcultuurfonds. Ook een brede communicatie over het kindpakket naar ouders en kinderen is van belang om zo veel mogelijk mensen te bereiken.

In overleg met VNG en Divosa zal ik bezien in hoeverre aanvullende ondersteuning voor gemeenten en maatschappelijke organisaties wenselijk is bij de verder ontwikkeling van het kindgericht armoedebeleid en het kindpakket. Ik zal de Kinderombudsman vragen om mij hierover te adviseren.

Voor het kindgericht armoedebeleid is tevens van belang dat het kabinet naar aanleiding van het aanvaarde amendement Van Dekken en Yücel (Kamerstukken II 2015–2016, 34 300 XV, nr. 17) € 5 miljoen extra beschikbaar zal stellen om meer kinderen uit gezinnen met een laag inkomen de kans te geven om mee te doen aan sportactiviteiten. Deze middelen zijn gereserveerd voor het Jeugdportfonds, een belangrijke samenwerkingspartner van gemeenten.

16. Onderzoeken ter ondersteuning van gemeentelijke schuldhulpverlening

Om de gemeentelijke schuldhulpverlening zo goed mogelijk te ondersteunen en om een actueel beeld te krijgen van de schuldenproblematiek en schuldhulpverlening in Nederland is er recent een aantal onderzoeken

verschijnen. De resultaten van deze onderzoeken bieden relevante informatie voor gemeenten om mee te nemen in hun schuldenbeleid en uitvoering. Het betreft onderzoeken *Huishoudens in de rode cijfers 2015*, *Duurzaamheid schuldentracten* en *Vroegsignalering problematische schulden door gemeenten*. Op deze pagina van de website www.effectiveschuldhelp.nl vindt u informatie over de belangrijkste resultaten van de eerste twee onderzoeken die in opdracht van mij zijn uitgevoerd. Tevens vindt u hier informatie over het onderzoek dat de Inspectie SZW recentelijk heeft uitgevoerd op dit terrein. Via de beide hyperlinks vindt u ook de onderzoeken zelf en de brief aan de Tweede Kamer, waarin de onderzoeken worden aangeboden.

17. Het Geldloket in Amersfoort

Op verzoek van de Tweede Kamer bezocht ik deze maand het Geldloket in Amersfoort. De leden Koser-Kaya en Yücel hebben mij per aangehouden motie⁶ gevraagd een faciliterende rol te vervullen bij de instelling van financiële loketten en te onderzoeken op welke manier ze het beste kunnen worden opgericht en vormgegeven. Ik ben blij dat ik met eigen ogen heb gezien wat de meerwaarde is van het Geldloket voor de stad Amersfoort en ik vind het belangrijk dat andere gemeenten de geleerde lessen en successen van het Geldloket kennen.

Landelijk geïnitieerde pilotfase

In 2010 startte het Platform Wijzer in Geldzaken in Amersfoort en Den Bosch met een pilot, om te onderzoeken of burgers behoefte hebben aan een fysiek loket voor geldvragen, de zogenoemde Geldloketten. Hierbij is ook het Ministerie van SZW betrokken geweest. Na een evaluatie in 2013 is echter besloten de Geldloketten niet landelijk uit te rollen. De resultaten van de evaluatie toonden de behoefte van een fysiek loket onvoldoende aan; er waren slecht 2 à 3 klantcontacten per dag. Een landelijk dekkend Geldloket zou jaarlijks vele miljoenen kosten. De resultaten van de pilot rechtvaardigden zo'n investering niet.

Geldloket voor nieuwe armen

Na afloop van de pilotfase hebben de gemeente Amersfoort en Stadsring 51 besloten het Geldloket zelfstandig voort te zetten. Zij geloven in de preventieve aanpak en hebben geïnvesteerd in onder andere een campagne, gericht op de nieuwe armen in Amersfoort en in een opleiding van de consulenten. Onder nieuwe armen wordt verstaan mensen die doorgaans goed opgeleid zijn en vóór de crisis financieel zelfredzaam waren. Zij zijn als gevolg van de crisis in financiële problemen geraakt, door baanverlies, of omzetverlies als ondernemer, al dan niet gecombineerd met vermogensverlies in de woning of een onverkoopbare woning. Vaak speelt ook echtscheiding een rol. Het Geldloket bestaat nu twee jaar en ontvangt ca. 500 klanten per jaar. Door de gemeente Amersfoort en Stadsring 51 is een signaleringsrapport opgemaakt over de crisisarmoede in Amersfoort. Hiervoor zijn 355 casussen nader onderzocht. Het signaleringsrapport «Zicht op nieuwe armoede» brengt het verschil tussen «nieuwe» en «traditionele» armen in beeld, geeft weer waar nieuwe armen tegenaan lopen en bevat conclusies en aanbevelingen. De gesignaleerde knelpunten in beleid en dienstverlening hebben geleid tot aanpassing van beleid en hebben de samenwerking tussen de gemeente en het Geldloket versterkt.

⁶ Kamerstukken II, 2015–2016, 24 515, nr. 316

Kennisuitwisseling tussen gemeenten

Ik vind het van belang dat gemeenten laagdrempelige voorzieningen aanbieden, waar mensen al in een vroeg stadium terecht kunnen voor financiële hulp en advies. Mensen wachten vaak lang voordat zij aan de bel trekken. Het is aan de gemeenten zelf hoe zij een laagdrempelige en preventieve aanpak vormgeven. Het oprichten van een Geldloket is een mooi voorbeeld, maar niet de enige manier. Ik heb ook goede voorbeelden gezien van sociale wijkteams die mensen laagdrempelig en in een vroeg stadium bereiken. Ik roep gemeenten op om kennis te nemen van het signaleringsrapport en de Amersfoortse aanpak voor nieuwe armen en om zich te laten inspireren.